

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Ert Dnr Fi2021/01820
Vårt Dnr R-2021-25

Malmö den 18 juni 2021

REMISSVAR: Promemorian Ytterligare stimulanser på hyberområdet: En ny skattereduktion för reparationer och skattefri uthyrning av personliga tillgångar

---

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, cirka 150 tillverkare, konsulter och entreprenörer aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sveriges stödjer avfallshierarkin som princip. Lång livslängd för produkter och komponenter och att produkterna och komponenterna i första hand kan återanvändas och i andra hand återvinnas när någon vill göra sig av med dem, är viktiga aspekter. Avfall Sverige anser att skatter och avgifter kan vara verksamma styrmedel för att bidra till detta och för att styra avfallshanteringen.

2. Sammanfattning

Avfall Sverige tillstyrker förslaget, men tvivlar på att genomförandet kommer att innebära någon beaktansvärd ökning av antalet reparationer, detta särskilt om inte inköp av nyproduktion samtidigt görs mindre attraktivt. Kombinerat med ytterligare åtgärder som gör det attraktivare att reparera och underhålla produkter istället för att köpa nytt, kan

dock förslaget ses som en del av en nödvändig omställning för att förebygga att avfall uppstår.

3. Kommentarer

Avfall Sverige tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian om ytterligare stimulanser på hyberområdet – tjänster inom hyr, begagnat och reparation. Avfall Sverige, som uteslutande bedömer förslaget utifrån effekterna inom vårt och våra medlemmars ansvarsområde, tillstyrker förslaget med nedanstående kommentarer.

3.1 Förslaget om rep-avdrag

I promemorian föreslås en ny skattereduktion för privatpersoner, för arbetskostnaderna vid reparations- och underhållsarbeten. Förslaget ersätter och utvidgar dagens skattereduktion avseende IT och vitvaror, till att även omfatta reparation och underhåll av *möbler, hushållsapparater, trädgårdsmaskiner och barnvagnar*. I likhet med vad som gäller för rut- och rotavdragen ges skattereduktion endast för arbetskostnader. För nu gällande avdrag krävs att reparationsarbetet sker i hemmet, vilket enligt förslaget inte längre behöver vara fallet. Det nya avdraget omfattar även arbetet för hämtning och lämning av de varor som ska repareras, vilket gör det bekvämare och därmed mer attraktivt för konsumenten att få sina tillhörigheter reparerade och underhållna. Eftersom hemleverans i princip är garanterad för nya produkter och något som konsumenterna nu förväntar sig, måste åtminstone samma tjänst erbjudas till rimlig kostnad på reparationsmarknaden. Avfall Sverige anser att allt detta är positivt, men har följande reservationer:

- Förslaget bör utvidgas till att omfatta även exempelvis lampor och arbetsverktyg för reparation, underhåll och byggnation, som sticksågar, bormaskiner och skruvdragare, som nu uttryckligen är undantagna (ROT-avdrag finns redan för reparation av flertalet maskiner och inventarier som är fast monterade i bostaden);
- Det bör förtydligas att även reparation som innebär att en begagnad produkt ändras betydligt, men har kvar sin huvudsakliga funktion, ska ingå i begreppet. Av Skatteverkets hemsida framgår att reparera kan vara att laga, åtgärda, underhålla, förbättra och upprusta, eller att utföra förebyggande åtgärder i syfte att minska behovet av framtida reparationer och att varorna förbrukas och förslits. Skatteverket anser däremot att åtgärder som innebär att varorna ändras påtagligt inte räknas som en reparation. (Se Skatteverkets ställningstagande Reducerad skattesats på reparationer av vissa varor).

Avfall Sverige antar att förslaget kommer att ge en högst begränsad effekt på inköpen av nya produkter. Skattereduktionen utformas med ett befintligt system: en fakturamodell av motsvarande slag som den som finns för rut- och rotavdrag, så att köparna kan få del av skattelättnaden redan vid köpet. Det gör det lättare för konsumenten att få avdraget, men ger tjänsteleverantören merarbete, som måste kompenseras. Det kan vara alltför administrativt belastande, särskilt för småföretagare, vilket också noterats i utredningens

konsekvensbedömning. Som anges i utredningen förekommer det att vissa utförare debiterar en särskild administrativ avgift för hantering av begäran om utbetalning enligt fakturamodellen. Sammantaget kan de ekonomiska fördelarna för konsumenten bli relativt små. Risken är också att småföretag som inte erbjuder avdraget, med anledning av en betungande och krånglig administration, får en nackdel på reparationsmarknaden. Dessutom måste tjänsteleverantören få konsumentens personnummer och hemadress, för att ett avdrag ska kunna verkställas.

Det finns begränsat med forskning kring effekter av skattereduktioner. I det som finns rapporteras om att tidigare svenska skattesänkningar för reparationer inte har gett någon större effekt. Detta framgår av en rapport från Internationella miljöinstitutet vid Lunds universitet, *Promoting the Repair Sector in Sweden (2020)*.

Trots detta är Avfall Sverige försiktigt positiv till förslaget. Generellt välkomnas styrmedel och andra åtgärder som förebygger uppkomsten av avfall eller som på annat sätt kan bidra till att flytta produkter högre upp i avfallstrappan. Sådana åtgärder ligger i linje med EUs och Sveriges avfallshierarki (jfr 2 kap. 5 § och 15 kap. 10 § miljöbalken).

3.2 Kombinera med krav på reparationsgarantier m.m.

Frågan är hur väl använt förslaget blir om inte nyproduktion blir väsentligt dyrare eller regleras på annat sätt. Ju dyrare varan är och ju högre kvalitet den har, desto högre är reparationsbenägenheten. Enligt Konsumtionsrapporten 2020 (Centrum för konsumtionsforskning vid Göteborgs universitet) är intresset för reparation fortsatt lågt medan produkter blivit allt billigare. I genomsnitt skedde reparationer vid 1,1 tillfällen per person år 2019 vilket är en marginell ökning från 0,7 tillfällen år 2018. (Av rapporten framgår dock också att under samma period har köp av second hand ökat något och konsumenterna har blivit mer intresserade av miljöfrågor.)

En stor utmaning med att sälja begagnade varor eller reparationstjänster är att få ett tillräckligt stort och säkert inflöde. Lagstiftningen borde därför inte göra skillnad på om en produkt repareras och säljs till en annan person eller tas tillbaka till samma ägare, eller på reparationstjänster business-to-consumer jämfört med business-to-business. Det är i sistnämnda marknad – mellan företag och i offentlig upphandling – som marknaden kan garanteras bli av större och säkrare volymer. Tjänster till konsumenter kompletterar den marknaden, snarare än att utgöra grunden. Det behöver löna sig även för offentlig sektor och företag, att reparera istället för att skaffa nytt.

Till konsumenter bör försäljning av begagnade varor och reparationstjänster finnas tillgängliga i samma butiker som nya produkter och inom samma eller likadana websidor som nya produkter. För att garantera detta, behöver dessa nya produkter - *möbler, hushållsapparater, trädgårdsmaskiner och barnvagnar* men också *kläder, skor och hemelektronik* – enligt lag säljas med en längre reparationsgaranti eller krav på ett minsta antal reparationer som ingår i inköpspriset. I kombination med en stärkt reklamationsrätt, kan effekterna bli omfattande. Producenterna kan antingen stå för reparationen själv eller

erbjuda exempelvis ersättning som i fallet med modellen 'Repair Network Vienna': en reparationscheck som kunden laddar ner online och kan använda direkt för reparationen hos anslutna företag. Att få en check som ingår i inköpspriset framstår som en gratistjänst och kan leda till att konsumenten satsar på reparationer av hög kvalitet hos reparatörer med kunskap om produkten/varumärket, för att produkten ska hålla längre (jämför med service av bilar). Exempelvis ökar återbruk och återtillverkning av mobiler, läsplattor och annan IT mycket snabbt eftersom det för konsumenten är krångligare att skaffa en ny mobil med nytt nummer, överföring av information och liknande, samtidigt som det för producenten blir allt dyrare att skaffa råvarorna för nya produkter. Producenter som erbjuder reparationer kan också antas få trognare kunder. Det skadar inte att lagstiftningen stödjer denna utveckling.

3.3 Verka för ytterligare momssänkningar

Ett enklare och bredare alternativ än rep-avdrag hade varit att bredda den momssänkning som skett från 25 till 12 procent för lagning av cyklar, skor, läder, kläder och hemtextilier till att omfatta reparation/underhåll av fler produkter, som nämnda elektronik, vitvaror och möbler. Ytterligare ett alternativ hade varit att sänka moms på arbete ytterligare. Som beskrivs i utredningen *Från värdekedja till värdecykel* (SOU 2017:2) kan en bred skatteväxling för att stimulera en mer cirkulär ekonomi ge flera samhällsekonomiska fördelar och bör utgöra del av en större skattereform. Moms-systemet är dock reglerat av EU:s mervärdesskattedirektiv, vilket begränsar Sveriges rådighet på området. Sverige bör verka för att EU:s mervärdesskattedirektiv snarast utformas så att arbete och begagnade varor blir billigare och nya varor och råvaror dyrare. Det skulle till skillnad från punktvisa rep-avdrag, ge en bred skatteväxling för cirkularitet, med minsta möjliga administrativa börda för företagen (och myndigheterna) och sannolikt fler arbetstillfällen.

Avfall Sverige vill passa på att efterlysa behovet av att beakta det cirkulära perspektivet i lagstiftningsarbetet generellt sett. Regeringen har exempelvis i en remiss (Frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid uthyrning av lokaler, Fi2020/05159) efterlyst synpunkter på om moms lagen bör ändras så att möjligheten till frivillig skattskyldighet för en fastighetsägare ska kunna tillämpas oavsett hyresgäst. En fastighetsägare som använder sig av möjligheten till frivillig skattskyldighet lägger 25 % moms på hyran och får då dra av ingående moms på kostnader för drift, underhåll, renoveringar och liknande. Om en fastighetsägare hyr ut lokaler till en momsbefriad verksamhet får moms för dessa kostnader inte dras av längre. Har fastighetsägaren tidigare gjort investeringar och dragit av moms behöver den då också betalas tillbaka upp till tio år tillbaka i tiden. Detta medför att momspliktiga hyresgäster som vanliga klädbutiker prioriteras av fastighetsägarna framför momsbefriade hyresgäster som exempelvis ideella organisationers andrahandsbutiker, som då kan få svårt att hitta utrymme där konsumenterna rör sig. Den indirekta effekt på mängden bygg- och rivningsavfall borde också studeras närmare.

3.4 Förslaget rörande uthyrning av personliga tillgångar (lösöre)

Utredningen föreslår också en höjd beskattningsgräns för ersättningar vid uthyrning av egna personliga tillgångar (utom privatbostäder), t.ex. bil, båt, kläder eller verktyg. Avfall

Sverige misstänker att även detta förslag kommer att få en mycket begränsad effekt på förebyggande av avfall, särskilt som kommersiella uthyrnings- och delningstjänster blir allt vanligare, men det kan göra att produkter används i större utsträckning under sin livscykel, vilket är positivt (jämför med Avfall Sveriges rapport (2018:17) Dela prylar, yta, bil och tid). Förslaget innebär sannolikt att en hel del av den befintliga privatuthyrningen i låneplattformar görs laglig, vilket är positivt.

3.5 Slutord

Det är av vikt att de produkter som bedöms kunna repareras eller på annat sätt göras i ordning med hjälp av ovan nämnda reparationstjänster, inte ses som avfall. Avfall Sverige kan konstatera att marknader för begagnade varor och reparationstjänster hålls tillbaka av regler anpassade för avfall, i strid mot intentionerna i avfallsdirektivet och miljöbalken. Exempelvis har redan nu rapporteringsplikten för farligt avfall medfört att enstaka verksamheter med småskalig förberedelse för återanvändning av el-avfall (lampor m m) upphört. Detta går nu istället till krossning och materialåtervinning. Ett annat exempel är att yrkesmässig *förberedelse för återanvändning* genom t ex okulär kontroll och sortering av produkter som lämnats bort som avfall nu är anmälningspliktig, utan nedre mängdgräns (29 kap. 47 § miljöprövningsförordningen). Det medför även anmälningsavgift och ofta en årlig tillsynsavgift. I en kommuns miljötillsynstaxa har Avfall Sverige noterat att tillsynsavgiften för *förberedelse för återanvändning* är 10 000 kr/år, utöver kostnaderna för själva anmälan, vilket torde avskräcka en hel del återbruksinitiativ. Frågan är vem som ska ta sådana kostnader om inte producenterna gör det. Produkter bör hållas kvar i återbruk så länge som möjligt, vilket miljö- och avfallslagstiftningen förstås ska medverka till och inte motverka.

Avfall Sverige avstår från att lämna särskilda synpunkter till övriga delar av de remitterade förslagen, eftersom de inte har något direkt samband med det i 15 kap. 20 § miljöbalken reglerade kommunala avfallsansvaret eller minskningen av avfallsmängderna.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till Åsa Hagelin, Rådgivare för förebyggande och återanvändning, asa.hagelin@avfallsverige.se, telefon 070-553 15 45, eller senior miljöjurist Andrea Hjärne, andrea.hjarne@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 13.

Med vänlig hälsning,
Avfall Sverige

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
Vd